

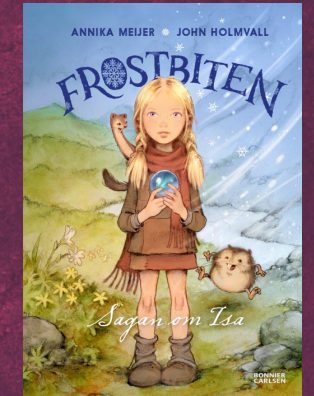
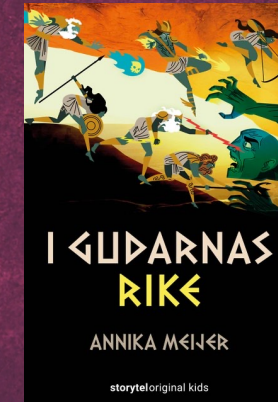
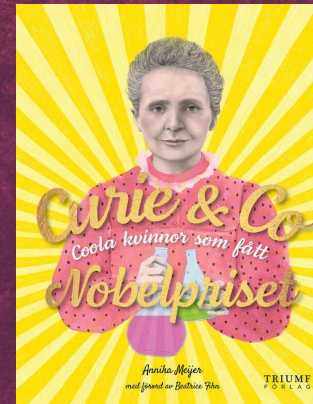
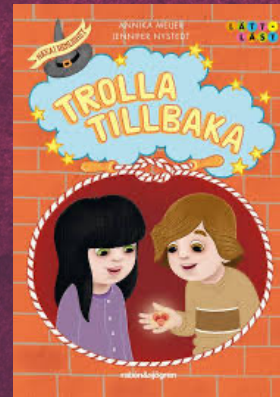
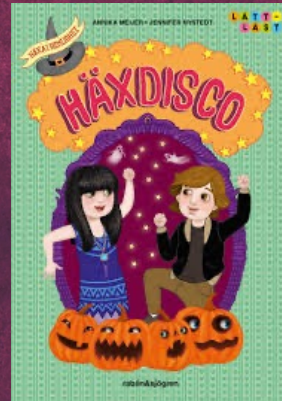

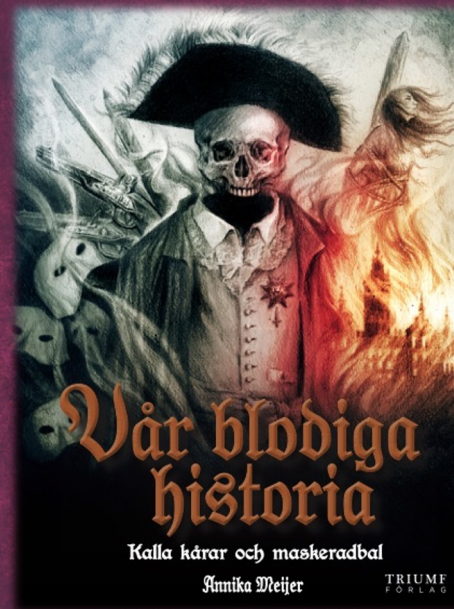
Författar- besök

KREATIVT SKRIVANDE
OM HISTORIA

Annika Meijer

Blodigt, fattigt, illaluktande och kallt.

Vår historia är allt annat än en promenad i slottsparken. Följ med på en resa bakåt i tiden till platser och händelser som har format vår blodiga historia ...

”Blod och brand”

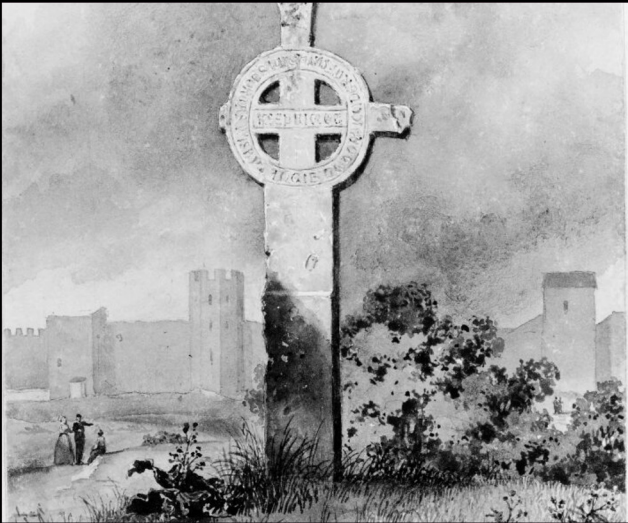
Brandskattningen av Visby 1361

- Den danske kungen Valdemar Atterdag vill ha Sveriges rikedomar.
- ”Fyll tunnorna med guld, annars bränner jag ner Visby!”

Ett av de blodigaste slagen i Sveriges historia.

Nog med död och elände
– dags för en liten

FÖRFATTARSKOLA

Olika typer av text:

- Huggormen är den enda giftormen i Sverige. Den kan bli runt 60 cm lång. Ungarna kallas äsping. Huggormen är ljusbrun i färgen, med ett mörkt sicksack-band längs ryggen. Den äter möss, ödlor och andra smådjur som den dödar med sitt bitt. Giftet är oftast inte dödligt för människor, men det är alltid bra att kontakta en läkare om man blir biten.

= fakta

- Plötsligt såg jag något komma ringlande mot mig där jag satt på stenen. Först kunde jag inte se vad det var, bara att gräset rörde sig och att något kom allt närmare och närmare. Men sedan såg jag huvudet och mönstret på ryggen. Det var en orm, en livs levande huggorm. Jag kände hjärtat bulta och vågade knappt röra mig ur fläcken. Tänk som den skulle bita mig! Men sen såg jag att den redan hade något i munnen. Dessutom var den väldigt liten. Men oj, det var ju bara en liten unge. Plötsligt var jag inte rädd längre. Jag tyckte synd om stackaren, som ringlade där alldeles ensam. Var var dess mamma någonstans?

= berättelse

Ett tredje sätt att skriva:

- Plötsligt såg jag något komma ringlande mot mig där jag satt på stenen: en livs levande, **giftig huggorm**! Jag kunde först inte se den, för den hade **nästan samma färg som det torra gräset**, men när den kom närmare kunde jag tydligt se **sicksack-mönstret** på ryggen. Jag kände hjärtat bulta och vågade knappt röra mig ur fläcken. Tänk om den skulle **bita** mig! Men sen såg jag att den redan hade **en mus** i munnen och att den **knappt var längre än min fot**. Det var bara en liten unge – en liten **äsping**. Plötsligt tyckte jag synd om stackaren, som ringlade där alldeles ensam. Var var dess mamma någonstans?

= *berättande fakta*

Varför berättande fakta?

+ LÄSA:

- Blir mer intressant
- Lättare att komma ihåg
- Lättare att förstå om något presenteras som ett sammanhang

+ SKRIVA:

- Behöver inte hitta på allt själv
- Kan resa i tanken och leva sig in i olika världar och tider
- Roligare att både skriva och läsa (tycker jag ...)

Vi har i alla tider använt sagor, myter och legender för att förklara världen omkring oss!

Olika typer av fakta:

"Hård fakta"

- årtal
 - platser
 - namn på kända personer
 - händelser
- etc.*

= sådant som finns dokumenterat,
som man inte kan argumentera om
eller bortse ifrån

"Mjuk fakta"

- miljöer
 - kläder
 - språk
 - uppfinningar/teknik
- etc.*

= sådant som finns dokumenterat
från tiden, men kanske ej för just
din person/plats/händelse

Måste det man skriver alltid vara sant?

"Hårda fakta"

Måste vara *sant* och *korrekt*
(ex. *vikingar hade inga hjälmar med horn*)
= inget utrymme för kompromisser

Du kan inte ändra historien!

"Mjuka fakta"

Måste vara *rimligt*
(ex. *ingen mopeder på medeltiden*)
= utrymme för egna tolkningar

Du visar en bild av historien.

Fantasi

Måste vara *rimligt*
(ex. *inga flygande drakar*)
= fritt fram att hitta på så mycket du vill

*Du ger liv åt historien genom
att skapa en historisk berättelse!*

Är all fakta lika viktig?

SVAR: Alla delar är lika viktiga för att skapa en trovärdig, fängslande berättelse.

Hur hittar man fakta?

- **Internet**

Säkra källor kan vara:

- skolsajter
- stora tidningar och tidskrifter
- sajter från olika museum
- Wikipedia - **ibland**
(årtal och annan "hård fakta")

- **Trycka medier**

- böcker/bibliotek
- tidningar och tidskrifter
- foton och arkiv

- **Digitala medier**

- program och poddar
(ex. UR, SVT, SR)
- dokumentärer

- **Övrigt**

- museum
- experter
- filmer

(= bra för "mjuk fakta")

= **KÄLLKRITIK**

Uppgift: Skriv i din dagbok

- Tänk att du är en person i berättelsen (eller på tavlan) och skriv i din dagbok.
- ex. - Vad du har varit med om?
- Vad hände sedan?
- Välj vem du vill - eller hitta på en ny person!
- Texten ska vara en berättande faktatext (dvs en saga med lite fakta i).

Hur börjar man?

- **Bestäm tid, person och plats**
medeltid, en dansk soldat, utanför Visby på Gotland
- **Vad ska hända?**
*ex. de danska soldaterna är fler än de gotländska bönderna och har bättre vapen = **ett blodigt slag!***
- **Samla nödvändig fakta:** *När, var, hur?*
(= "hårda fakta")
- **Samla annan viktig fakta:** *Vad mer behöver jag veta?*
(= "mjuka fakta")
ex. årstid, miljö, byggnader, språk, kläder, yrken, fordon, mat etc.
- **Släpp loss fantasin och skriv!**

Vad kan man skriva om?

- **Vem är du?**
ex. bonde, köpman, soldat, vanlig människa i staden. Rik eller fattig?
- **Var är du?**
ex. inne i staden, utanför murarna
- **Hur är det omkring dig?**
ex. kaos, lugn och ro
- **Väder och årstid?**
ex. sommar, vinter, regn, strålande solsken, bitande kyla och snö etc
- **Tid på dygnet?**
ex. mörk natt, tidig morgon med soluppgång
- **Vad hör du? Vad ser du? Hur luktar det där du är?**
ex. ljud, ljus, lukter, smaker, känsel
- **Vad tänker och känner du?**
ex. är du orolig, rädd? förväntansfull? nyfiken?
- **Något annat viktigt?**
*ex. är du hungrig, törstig, trött, sjuk? Har du ont någonstans?
Är du gift? Har du barn?*

Inspiration: Bilder

- Vem är du?
- Varför är du där?
- Vad händer omkring dig?
- Vad hör du? Ser du? Luktas du?
- Stämning och atmosfär?
- Väder och temperatur?
- Tid på dygnet?
- Tankar och känslor, drömmar och rädslor?
- *etc.*

***Vilken berättelse
ser DU i bilden?***

G. Hellquist. 1882.

Inspiration: Musik

- Vem är du?
- Varför är du där?
- Vad händer omkring dig?
- Stämning och atmosfär?
- Väder och årstid?
- Tid på dygnet?
- Dina sinnen?
- Tankar och känslor, drömmar och rädslor?
- *etc.*

***Vilken berättelse
hör DU i musiken?***

G. Hellquist. 1882.

Wojciech Koszalka
1931

Skrivtips!

- Börja med den scen som kommer till dig först.
- Bry dig inte om stavningen - skriv bara!
- Blunda och försök se handlingen framför dig som en film. Vad ser du, vad händer? Skriv ner det!
- Ta det lugnt med adjektiv och adverb - beskriv på andra sätt.
ex. *"Nej!" sa han argt.*
"Nej!" sa han och drämde näven i bordet.
- Läs texten högt för dig själv då och då.
- Använd synonymer (*se nästa sida*).
- Låt dina karaktärer bli dina vänner - skriv deras liv!
- Skriv för hand!
- Skriv skriv, skriv! Brev, dagbok, vad som helst där du tränar på att använda ord.
- Bry dig inte om vad andra tycker - du skriver för dig och din egen skull!
- Alla har **minst en** riktigt bra berättelse inom sig - släpp ut den!
- Läs, läs, läs. Se hur andra gör och har löst situationer.

Kom ihåg:

Det är DIN text, DU bestämmer!

Synonymer: känslor

TACK

för att ni lyssnade

Lycka till med skrivandet!

/ Annika